

R A P P O R T

Future Search

agenda natuur inclusief

11-13 April 2022

De Future Search is georganiseerd door:

Overlegorgaan
Fysieke Leefomgeving

In samenwerking met het consortium:

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

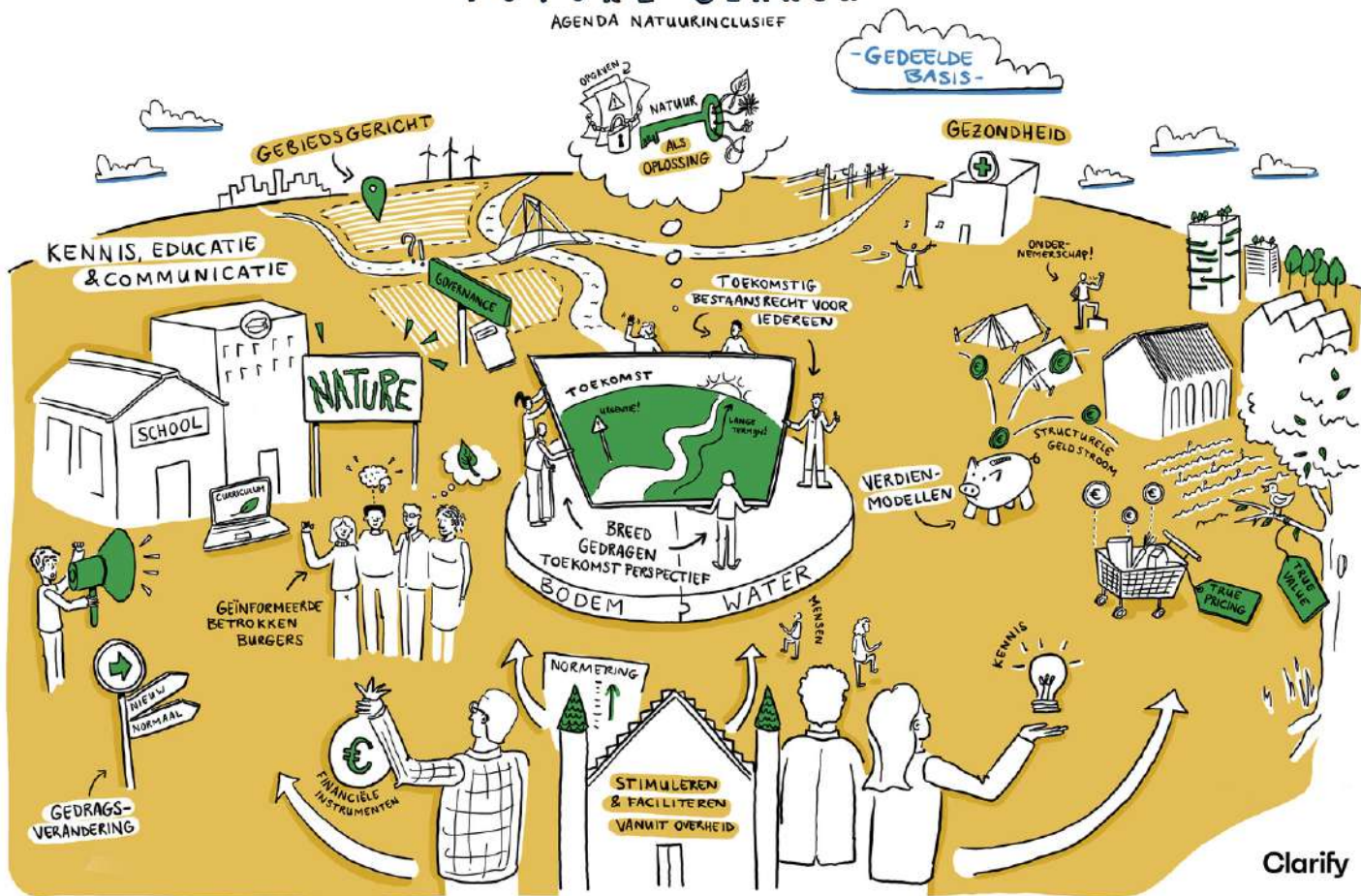
Gefaciliteerd door:

Perspectivity

Website: www.perspectivity.org

FUTURE SEARCH

AGENDA NATUURINCLUSIEF

Introductie	2
Het verleden	3
Het heden	4
<i>Huidige trends in kaart brengen</i>	4
<i>Trotsen en spijten</i>	5-6
De toekomst	7
<i>Ideale toekomstscenario's</i>	7
<i>Gedeelde basis</i>	8
<i>Actieplannen van de gedeelde ambities</i>	9-11
<i>"Halve Finale" - diner met bestuurders</i>	12
<i>Vertaling naar domeinen</i>	13-15
Vervolg - en nu?	16

Future Search: Agenda Natuurinclusief

Het doel van deze Future Search was om alle betrokkenen omtrent de Agenda Natuurinclusief bijeen te brengen om op zoek te gaan naar een gedeelde basis voor de toekomst van een natuurinclusief Nederland. De output van de Future Search wordt meegenomen in de besluitvorming voor de Agenda Natuurinclusief.

Future Search principes

Future Search is een filosofie – als je wezenlijke verandering in kaart wil brengen moet je iedereen in één kamer weten te verzamelen.

Het hele systeem
in één ruimte

Groots denken -
lokaal handelen

Gericht op de
toekomst en
raakvlakken

Zelfmanagement en
verantwoordelijkheid
voor actie

Het Future Search proces

Verleden

Waar we vandaan komen

Heden

Waar we zijn

Toekomst

Wat we willen

Actie

Hoe we daar komen

Agenda van de Future Search

DAG 1

- Welkom en introductie: Taak van de Future Search
- Introductie Future Search
- Focus op het verleden
- Focus op het heden
- Focus op de toekomst
- Gedeelde basis

DAG 2

- Gedeelde basis
- Ambitie statements
- Ambities vertaald naar acties
- Feedback op elkaars plannen
- Halve finale: Presentatie van plannen aan genodigden tijdens diner

DAG 3

- Vertaling van ambities naar domeinen
- Acties per domein
- Follow-up
- Afsluiting

Wie doen er mee?

De deelnemers van de Future Search vertegenwoordigden zeven verschillende domeinen. In het proces voorafgaand aan deze Future Search zijn ook 3 groepsgesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het domein energie. Dit domein is echter tijdens deze Future Search niet vertegenwoordigd.

Landbouw

Water

Bouw Stad R.O.

Infrastructuur

Vrijtijds-
economie

Domein-
overstijgend

Overheid

De Future Search van de Agenda Natuurinclusief begon met het kijken naar het verleden om lessen uit het verleden mee te nemen naar de toekomst. Deelnemers werden gevraagd om eerst individueel te reflecteren op het verleden en vervolgens werden de antwoorden in tweetallen en uiteindelijk plenair besproken.

IK

WERELD

NATUURINCLUSIEF

Fotograaf: Annelien Nijland

Fotograaf: Annelien Nijland

@Frieke de Raadt

REFLECTIES

Enkele voorbeelden van deze reflecties zijn:

Uit persoonlijke reflecties kwam naar voren dat de natuurbeelden die iedereen heeft erg verschillen. Wat je kent uit het verleden, waar je bent geweest, en hoe je met natuur bent opgegroeid vormt hoe jij vindt dat de natuur eruit moet zien. Tegelijkertijd werd er tijdens de reflectie opgemerkt dat niets blijvend is behalve de verandering. We zijn constant in verandering en moeten de juiste keuzes maken om met deze veranderingen om te gaan.

In een breder context vonden deelnemers dat de doorgeslagen markt ertoe heeft geleid dat de natuur aan de kant werd geschoven. Natuur is geen aparte zaak en is niet alleen aanwezig in natuurgebieden. Natuur moet verwerkt worden in alle verschillende domeinen en aspecten van de samenleving. Hierbij werd de financiële sector benoemd als voorzichtig, deze sector durfde in het verleden geen risico's te nemen als het om investeren in de natuur ging.

Er werd ook opgemerkt dat omstandigheden in het verleden anders zijn dan in de toekomst, met als voorbeeld water; in het verleden was er een overschot aan water en nu is er water tekort. Ondanks dat er al heel lang natuur activisme bestaat voelden de deelnemers dat er in het verleden weinig is gedaan omtrent natuur en hoe het in alle verschillende domeinen verwerkt wordt in de samenleving.

@Frieke de Raadt

TROTSSEN & SPIJTEN

Het doel van dit onderdeel is om inzicht te krijgen in wat de diverse stakeholder groepen nu al wel (en niet) doen. Aan alle stakeholder groepen werd gevraagd om binnen hun eigen domein samen te reflecteren op de trends en eigen acties, en hieruit aan te geven waar ze trots op waren en spijt van hadden. Vervolgens werd dit plenair gepresenteerd. Hiermee werd verantwoordelijkheid genomen voor het eigen handelen.

LANDBOUW

Trotsen

- Meer LNV-geld naar voorlopers
- Boeren boeren door ondanks juridisering
- Creativiteit en veranderingsbereidheid (agrarische sector)
- Meer GLB-geld naar ANCB en diensten

Spijten

- Te weinig aandacht van de overheid voor consumenten en natuur
- Financiële sector te lang te conservatief
- Te lang te conservatief
- Te weinig verantwoordelijkheid landbouw voor klimaat
- Te weinig dialoog landbouw met omgeving
- Te veel gestuurd op controle

INFRASTRUCTUUR

Trotsen

- Natuur meenemen als onderscheidend in gunnings-criteria (eg. windmolenpark)
- Dijkversterking als gebiedsontwikkeling
- MJPO Kennisprogramma – nieuwe generatie niet overtuigen

Spijten

- Nog niet in scope/verkenning
- Durf/slagvaardigheid ontbreekt
- Meer bewijslast nodig voor vernieuwing
- Gescheiden financiering en verantwoordelijkheid
- Smalle projectgrenzen
- Veel praten, niet doen!
- Ad hoc en onbewust

WATER

Trotsen

- Boodschap water & bodem sturend voor R.O. (o.a. coalitieakkoord)
- Inclusief waterbewustzijn >> al gewend aan integraal waterbeheer (stakeholder participatie)
- Water verbindt fysiek bestuurders, culturen, landschappen, partijen
- Water heel lang apolitek (niet ter discussie)
- Verbetering kwaliteit (bv Living Planet) – bewustzijn onderwater natuur groot – governance wordt niet aangetoond
- Bouw heeft best wat overlap met water en infrastructuur
- Steeds meetbaarder
- Meer stakeholders met een groene mindset

Spijten

- Niet streng genoeg op (giftige) stoffen – toezicht te kort geschoten
- Verkokering (gebrekkig zicht op partners) – te veel inhoudelijke focus, te weinig verbinding (bijv. R.O.) – te veel focus op kerntaken
- Natuur niet gezien als kerntaak; verplichting in plaats van hart van opgave
- Spijt dat we altijd proberen te ontsnappen aan EU-regels (bijv. KRW te weinig op systeem als geheel)
- Spijt van zachte heemeester (bv. Zuidplaspolder)

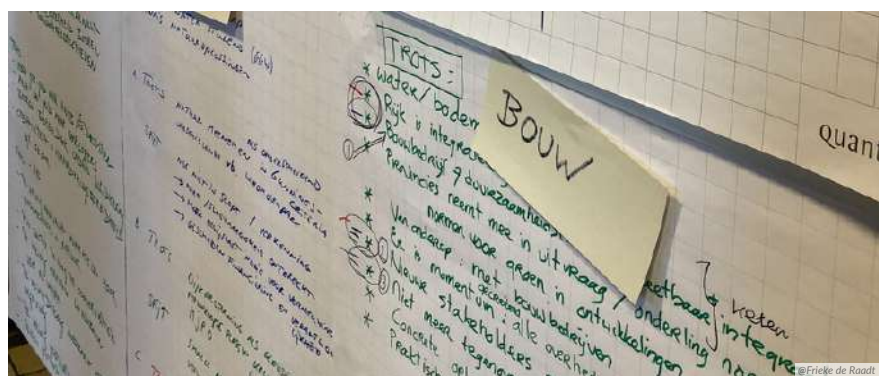
BOUW STAD R.O.

Trotsen

- Rijk is meer integraal gaan werken
- Bouwbedrijf en duurzaamheids-thema's, meetbaar & integraal
- Nieuwe stakeholders met groene mindset
- Niet meer tegenover elkaar maar met elkaar
- Water/bodem staan centraal
- Provincies neemt mee in uitvraag/onderling normen – normen voor groen in ontwikkeling
- Van onderop: met bouwbedrijven
- Er is momentum gecreëerd; alle overheden dragen eraan bij
- Concrete oplossingen en projecten
- Praktische contacten en tips met na-isolatiebedrijven

Spijten

- Vertaling naar uitvoering stopt
- Gezondheidssector slecht aangehaakt
- Budget land/stad is strikt gescheiden LNV
- Sectorale beleidsnota's...niet integraal!
- Omgevingsplannen niet doorleefd integraal
- Het gaat langzaam
- Concurrentie tussen overheden/beleidsopgaven
- Angst om harde keuzes te maken bij Rijk; "natuurinclusief, tenzij"

VRIJETIJDSECONOMIE

Trotsen

- Bewustwording in de sector zelf brengen (natuurinclusief werken; ook bij de klant/consument)
- Sector bereikt alle mensen
- Perspectief 2030: sector zelf uitnodiging
- Sector is zelf bestuurlijk agenderend; draagt pro-actief bij, ook al wordt ze niet actief betrokken
- Natuur heeft een prijs – ondernemers nemen dat mee in hun bedrijfsmodel
- Cumulatie van individuele initiatieven

Spijten

- Dalend zelforganiserend vermogen – versnippering van de sector
- Potentieel duurzame maatregelen onderbenut
- Kennisniveau is laag – komt ook door grootte van de bedrijven (niet gericht op samenwerking met andere sectoren)
- Geen gezamenlijke marketing, toeristenbelasting, geen doelbelasting
- Sector organiseert drukte in de natuur

DOMEIN-OVERSTIJGEND

Trotsen

- Toenemende kennis & ontwikkelingen richting nature-based oplossingen
- Toenemende kennis & impact die wij hebben als individu en organisatie (eg. Impact vanuit onderzoek vanuit het ministerie)
- Trots op onze project-ondersteuning voor particuliere landeigenaren/boeren
- Onderzoek DNB 1/3 Financieel systeem – afhankelijk van de natuur (olievlekwerking/steen in de vijver)
- Samenhang wordt beter (contacten)
- Het netwerk, het activisme van het netwerk en hoe we dat kunnen inzetten

Spijten

- Wetenschappelijke artikelen & plannen, maar weinig actie
- Te weinig “brede” communicatie; taal en manier van aanpak om te zorgen dat het inclusief is
- Het is nog te weinig impactvol
- Te weinig tijd genomen om het “politiek” te maken
- Taai; kost tijd om te komen tot instrument niveau
- Eigen doelen/rapportage/cycli/Euro's
- Niet radicaal genoeg geweest in het verleden

OVERHEID

Trotsen

- Innovatie naar korte ketens & gebiedsgericht werken samen met stakeholders
- Ondersteunen van innovatie, van koplopers duurzaamheid – invoeren van korte lijnen (korte ketens in het gebied)
- Meer interbestuurlijk werken – een beweging die we aan het inzetten zijn – cruciaal voor de opgave waar we nu voor staan
- Meer aandacht voor brede welvaart
- Bodem/Water sturend geland als boodschap
- Aanjaagfunctie natuurinclusief
- Betrekken samenleving
- Samen agenda maken, organiseren
- Verbinden overheden en burgerproces

Spijten

- Te lang gestuurd op economische groei
- Onvoldoende verbinding tussen economie en ecologie
- Signalen van biodiversiteit negeren
- Dat rechter nodig is (PAS)
- Te weinig aandacht voor de gedragsverandering
- Niet uitgaan van behoefte van de burger
- Complex systeem met vele overheden – zit zo complex in elkaar met de regelgeving (missen de menselijke maat)
- We veranderen langzaam
- Kunnen polarisatie niet voorkomen
- Weinig betrouwbare overheid korte termijn oriëntatie!
- Te complexe en versnipperde regels
- Te weinig concreet in handelingsperspectief
- Erkennen, waarderen en vertrouwen in boeren

IDEALE TOEKOMSTSCENARIO'S

Na het analyseren van het heden verbeeldden de deelnemers zich hun ideale toekomst. Deze scenario's werden op een creatieve wijze gepresenteerd; bijvoorbeeld door een radiouitzending (Mooi Nederland FM), een rollenspel, een tv programma (de wereld draait slow), een nieuwsprogramma (het Kikkerjournaal), de fabeltjes-krant, etc.

Hoe ziet Nederland er in 2030 uit?

Gedeelde elementen uit deze presentaties zijn:

- Nederland staat in 2030 in de wereld bekend als 'natuurinclusief land'
- Geen polarisatie meer in de Tweede Kamer
- Natuur en landbouw zijn één
- Samen ons land opengesteld voor de natuur
- Bodem en water zijn leidend bij de ondernemers
- Natuurinclusieve landbouw; landbouw en natuurgrond is een geïntegreerd denken geworden
- Biodiversiteit in de stad is nu een feit
- Alle investeringen in de stad zijn donkergroen
- Andere vormen van landbouw ontwikkeld
- Gebiedsgerichte aanpakken
- Bio-based woningbouw
- Echte Nederlandse TRUE PRICING
- Natuur heeft een prijs gekregen en dit werkt in alles door
- Mobiliteitsbeleid is gekoppeld aan de natuur
- Natureducatie: natuur is de vriend van elk kind (Veel lessen worden buiten gegeven)
- Veel hoger bewustzijn van de natuur en de huidige staat; In het weerbericht wordt ook CO2 concentratie en niveau van de zeespiegel benoemd
- Alle subsidies zijn natuurinclusief
- Diverse eco-wijken binnen Nederland
- Natuur is geïntegreerd op elk niveau
- Iedere burger is betrokken en trots en begrijpt de meerwaarde van de natuur

Wilderness natuur:
Europees netwerk aangemaakt

Innere natuur:
Anders eten, anders gedragen, anders reizen, etc.

Stadsnatuur:
Nieuwe renovaties

Ecologische Structuur:
zijn teruggegaan naar de EHS

Nieuwe mindset: "Natuur is onze basis"

3

3 bomen
in zicht

30

30% groen
in de wijk

300

Maximaal 300m lopen
voordat je in de natuur ligt

Hoe verwerkelijken we deze ambities?

Na het formuleren van de gedeelde ambities die het fundament vormen voor een natuurinclusief Nederlands werden de deelnemers in gemengde groepen verdeeld. De groepen gingen aan de slag met voorstellen van concrete actieplannen om de overeengekomen ambities te realiseren. Halverwege ontvingen de groepen negatieve en positieve feedback van elkaar waarna ze de plannen konden aanscherpen.

1. True pricing

We hebben true pricing ingevoerd waarbij alle kosten en baten van de natuur zijn opgenomen
Resultaat: de ware prijs voor producten en diensten wordt betaald.

ACTIEPLANNEN

1. Op de Natuurtop verzoekt het maatschappelijk middenveld de politiek om opdracht te geven aan wetenschap voor ontwikkeling van true pricing systeem (bestaat uit twee dingen; label + prijs)
2. Invoering van true pricing (bij elke transactie gaat er €0,01 naar de natuur)
3. Dashboard Moeder Aarde

Verantwoordelijken
Partners natuurinclusief, Rijksoverheid, sectoren voor systeemimplementatie, kennisinstituut (onafhankelijk)

Clarify

@Fieke de Raadt

2. Gedragsverandering

Natuurinclusief gedrag is het nieuwe normaal. Resultaat: concrete handvaten en handelingsperspectief voor publieke partners; basiskennis en vaardigheden natuurinclusief beleven.

ACTIE-PLANNEN

1. Analyse van drijfveren & weerstanden (natuurinclusief gedrag)
2. Landelijke campagne (met landelijke en regionale uitwerking)
3. Natuurinclusief onderwijs (Kinderen & jongeren, collega's, burgers)

Verantwoordelijken
LNV, Natuurcollege, OCW, Ministerie van Algemene Zaken, jongeren-organisaties, onderwijs, natuurorganisaties, bedrijven

Hoe ziet succes eruit?
Merkbare vergroening bottom-up; taalgebruik in media/straat; consumentengedrag weerstand verminderd, drijfveren toegenomen

Quick Wins
Analyse rapport met nieuwe inzichten; interdisciplinaire werkgroep met enthousiasme; interne opleidingen bij organisaties kunnen snel meegaan; bestaande initiatieven verbinden

3. Ruimtelijk structurerende keuzes

Natuurlijk systeem leidend voor ruimtelijke ontwerp/keuzes van functies; Zoveel mogelijk integraal (stapelen functies & financiering); Fijnmazige groen-blaue dooradering.

ACTIE-PLANNEN

1. Inzicht in integrale voorbeelden; gebiedsaanpak starten; ontwerpend onderzoek (leerfase)
2. Integrale opgaven in beeld per gebied - "Stapelen" en "Knelpuntenanalyse" - wie kan wat?
3. Natuurinclusieve gebiedsvisies (NPLG, RES, provincies)

Verantwoordelijken
Provincies/gemeenten, bouwers, kennisinstituten, waterschappen, bewoners, boeren, etc.

Hoe ziet succes eruit?
Politieke ambitie om biodiversiteitsherstel & klimaatadaptatie te bereiken; levend document; interactieve kaart opgave in elk gebied; gedragen plan & innovatieve uitvoering

Tijdlijn
2022-2023: Levend document
2023-2024: Interactieve kaart
2024-2030: Plan & uitvoering

4. Brede Welvaart Monitor

In 2030 toetsen, monitoren, sturen we bij en delen we kennis op basis van de brede welvaartsmonitor op gebiedsniveau.

ACTIE- PLANNEN

1. Het koppelen van de agenda aan de monitor, opzetten en in werking stellen van de monitor
2. Opzetten sturingsmechanismen
3. Visualiseren, kennis delen en communiceren

Verantwoordelijken

Landelijk en provinciale overheid (NPLG), ecologische autoriteit, gebiedscollectief, kennisnetwerk domeinoverstijgend

Hoe ziet succes eruit?

Data hub; dashboard; actionable insights; draagvlak & bewustwording bij politiek/gebiedscollectief/bevolking; Natuurbarometer op journaal

Tijdljn

2022: Besluit NPLG
2023: Pilot (data alliantie, inventarisatie, nul-meting)
2024: Dashboard, proces & pilot breder uitrollen

Fotograaf: Annelien Nijland

5. Natuur als oplossing

Verbinden natuur & gezondheid
Oplossen van maatschappelijke en economische vraagstukken, start met nature based solutions.

ACTIE- PLANNEN

1. Gezondheid: business case uitwerken natuur & gezondheid
2. Rijksoverheid: kennis ontwikkelen en delen; een campagne; in beeld brengen van profits per domein
3. Ecosysteemdiensten: 10% gebiedsgerichte groen-blauwe dooradering; boeren leren van boeren

Verantwoordelijken

LNV, VWS, waterschappen, vogelbescherming, private sector, verzekeraars, gemeenten, provincies, coalitie natuurlijke klimaatbuffers

Hoe ziet succes eruit?

% lagere kosten voor curatieve zorg; toename groen & blauwe landschapselementen & toename biodiversiteit; Financiering vanuit programma's toegekend aan NIL; nature-based solutions geborgd in beleid en programma's

Quick Wins

Beginnen in stedelijk gebied (al veel kennis)
Handreiking NBS voor overheden

6. Governance

Effectieve bestuurlijke organisatie ingericht om de transitie naar een natuurinclusief Nederland in 2030 te realiseren.

ACTIE- PLANNEN

1. Tweede Kamer stelt nationaal kader vast en wijst een "Natuurcommissaris" en een "Jongerencommissaris"
2. Interbestuurlijk akkoord en regionale investerings-agenda's
3. Instelling regionale ontwikkelingsmaatschappijen

Verantwoordelijken

Natuurcommissaris, waterschappen, provincies, gemeenten, M.R., R.O.M

Hoe ziet succes eruit?

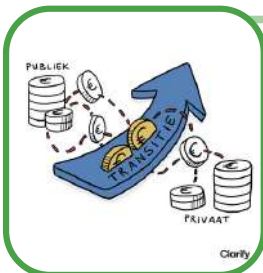
10 miljard euro aantoonbaar en in 10 jaar terugverdiend; nationaal fonds en programma geïnitieerd; gebiedsplannen publiek-privaat; betrokkenheid, draagvlak & financiering plannen

Tijdljn

2022: Natuurcommissaris & jongerencommissaris
2023: Interbestuurlijk akkoord
2024: Instelling regionale ontwikkelingsmaatschappijen

→ ACTIEPLANNEN

7. Verzakelijking van de agenda

We hebben geldstromen in beeld gebracht en bijgestuurd t.b.v. een transitie naar een natuurinclusieve en economisch vitale samenleving door publieke en private geldstromen te combineren.

ACTIE- PLANNEN

1. In kaart brengen, toetsen, en ombuigen van subsidies, vergoedingen en kettingen van de overheid
2. Biodiversiteit risico's en afhankelijkheid wordt integraal onderdeel van financiële jaarrapportage (TNFD) + bedrijven
3. Ontwerpen blended finance facility voor transitie naar natuurinclusief

Verantwoordelijken

Ministerie EZK, Ministerie van Financiën, I&W, BZK, waterschappen, gemeenten, provincies, pensioen fonds, banken, private sector

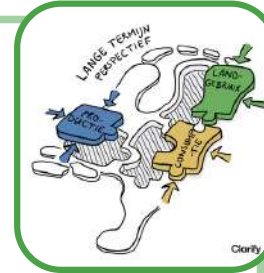
Hoe ziet succes eruit?

Aantal bedrijven dat rapporteert in lijn met TNFD; voldoende budget gealloceerd; aantal natuurinclusieve investeringen; voldoende serieus budget; criteria voor natuurinclusief; EU taxonomie leidraad bij subsidieverlening

Quick Wins

Innovatieve voorbeeldprojecten; transparantie over huidige inzet publieke gelden; groene obligatie om landbouw transitie te financieren met overheidsgarantie

8. Lange termijn perspectief

Economie en ecologie in balans Ondernemer produceert; burger consumeert; ruimte wordt gebruikt.

ACTIE- PLANNEN

1. Meetbaar maken van doelen & definiëren van "natuurinclusief"
2. Organiseren om te leren van goede voorbeelden; kennis & handeling op 1 centrale plek
3. Lange termijn (2050) visie formuleren; overkoepelend

Verantwoordelijken

Rijk is systeem-verantwoordelijk

Hoe ziet succes eruit?

Ondergrens en streefwaarde zijn duidelijk gedefinieerd; concrete voorbeelden leiden tot actie; natuurverdubbelers (bio=based verbouwen); interactief platform LNV/BZK; groen-blauwe dooradering

Tijdlijn

2022: Openingsbod
2023: Definiëren van "natuurinclusief"
2023: Lange termijn (2050) visie formuleren
2024: Overzicht van goede voorbeelden
2030: 30% domein natuurinclusief

Fotograaf: Annelien Nijland

9. De toekomst is nu

ACTIEPLANNEN

1. Kaders; regionale aanpak voor de natuur en nationale kaders
2. Coalitie: kennisinstellingen, overheden en de markten bouwen een sterke driehoek die op nationaal niveau nodig zijn (apolitieke coalitie)
3. Kennis: delen van showcases met elkaar tussen verschillende sectoren

Verantwoordelijken

Initiatiefnemer, betrokken partners, provincies, gemeenten

Hoe ziet succes eruit?

Areal natuur en blauwe dooradering; concrete initiatieven aangenomen; toetsbaar ontwerpproces; gebiedsprogrammering

Tijdlijn

2022-2023: Bouwstenen; visie expliciteren
2023-2030: Leren en doen

Quick Wins

Kiezen met lef (visie); Coalitie voor kaders (a-politiek) – interviews (altenna, sovon, bouw, deltares)

Fotograaf: Annelien Nijland

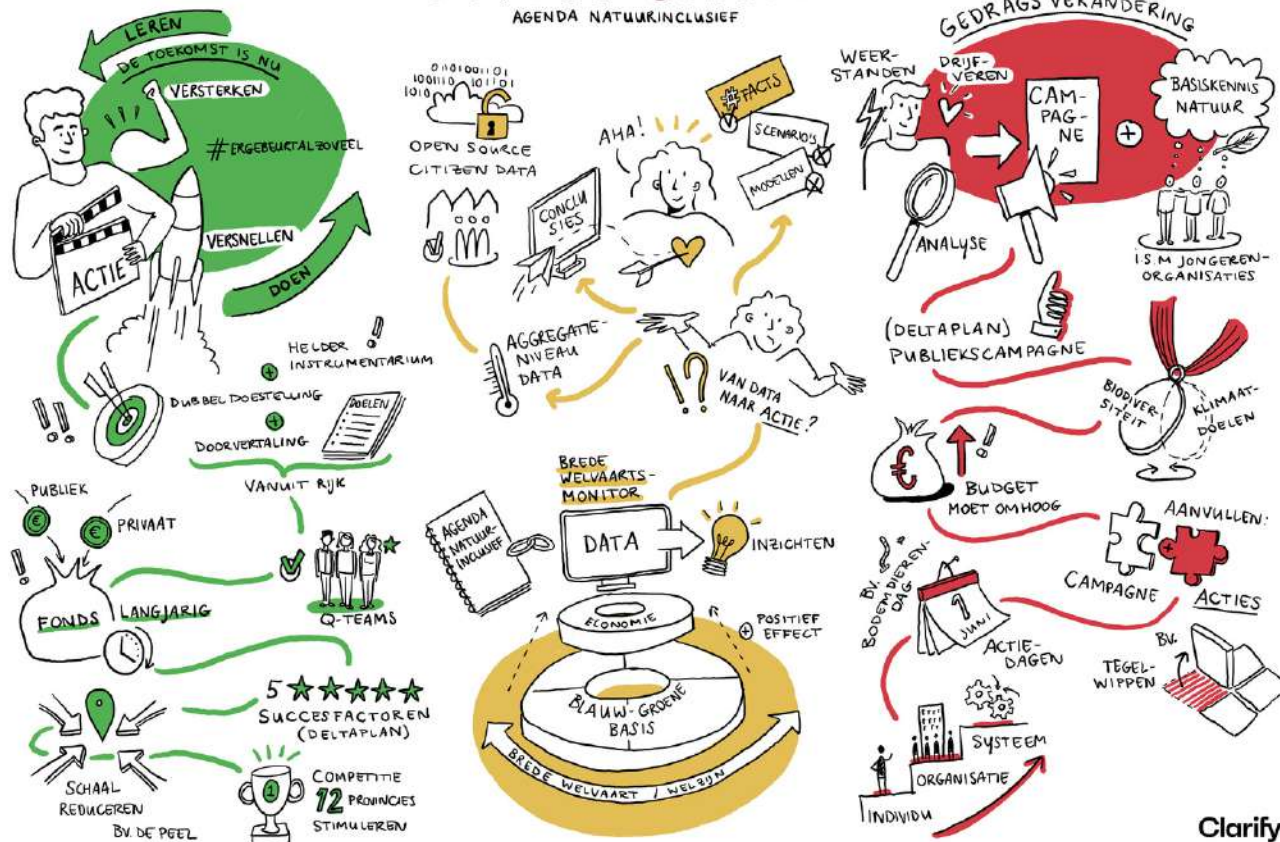
"Halve Finale"

In de avond werd er een speciale "Halve finale" georganiseerd waarbij de groepen de kans kregen om hun actieplannen te 'pitchen' voor bestuurders die hiervoor waren uitgenodigd. Dit was een verrijkend onderdeel van het proces.

12 APRIL 2022 HALVE FINALE!

FUTURE SEARCH

AGENDA NATUURINCLUSIEF

De actieplannen van de gedeelde ambities werden gepresenteerd door twee deelnemers uit elk groepje. De bestuurders waren verspreid over drie tafels zodat ieder groepje de kans kreeg om hun actieplannen te presenteren aan de bestuurders. Ieder groepje kreeg 5 minuten de tijd om hun actieplan te pitchen en vervolgens 10 minuten de tijd om tips en tips te ontvangen van de bestuurders. Deze tips en tips werden later meegenomen om de actieplannen van de gedeelde ambities verder aan te scherpen.

Fotograaf: Annelien Nijland

Fotograaf: Annelien Nijland

Fotograaf: Annelien Nijland

Fotograaf: Annelien Nijland

Hoe verwerklijken we deze ambities binnen de domeinen?

Na het formuleren en presenteren van de actieplannen van de gedeelde ambities gingen de deelnemers weer zitten met hun domeingroep om concrete actieplannen op te stellen binnen hun domein. Deze specifieke domein actieplannen werden gepitcht aan de rest van de groep waarbij de andere deelnemers tips en tops konden geven.

1. Landbouw

ACTIEPLANNEN

1. Gestandaardiseerd en onafhankelijk beloningssysteem
2. Het combineren tot concrete kaart van gebiedsopgaven (bodem & water zijn leidend)
3. Faciliteren van agrarische natuurinclusieve landbouw

Hoe ziet succes eruit?

Benchmark systeem; ook gebaseerd op EU taxonomie; inzicht in wat kan waar (niet); omslag agrariërs naar NIL;

Verantwoordelijken

Overheid, keten, deltaplan (biodiversiteitsherstel)

Tijdslijn

2022: Ontwikkelen KPI systeem
2024-2025: Systeem invoeren

2. Water

ACTIEPLANNEN

1. Nationale regiegroep water & bodem oprichten
2. Regionale doorvertaling
3. Uitvoeringsprogramma's lokaal & regionaal

Tijdslijn

2022: Nationale regiegroep oprichten
2023: Regionale doorvertaling
2024: Uitvoeringsprogramma's

Hoe ziet succes eruit?

Kader/voorstel voor regionale verdeling; regionale uitvoeringsstrategie; gezonde leefomgeving; lokaal aansluitend blauw-groen netwerk

Verantwoordelijken

Kennisinstellingen, bedrijven, NGO's, provincie & waterschappen, lokale overheden, gemeenten, ontwikkelaars, banken, boeren natuur delta's, burgers

3. Bouw Stad R.O.

ACTIEPLANNEN

1. KADER: definitie van "natuurinclusief" (1. oppervlakte bouwproject, 2. groen/blauwe dooradering, mens/gezondheid/natuur als uitgangspunt)
2. KENNIS: een centraal kennisplatform oprichten; uitgang van koplopers verspreiden - waar ze tegenaan lopen zodat anderen ervan kunnen leren
3. KETENVERLENGING: financieel modelleren, geldstromen stapelen

Hoe ziet succes eruit?

Handelingsperspectief; kennisverrijking; rendement zichtbaar; langdurig betrokken gebiedspartners

Verantwoordelijken

Rijk, lokale overheden, branch verenigingen, bouwbedrijven, gemeenten, regio's

Tijdslijn

Nu: Oprichten van centraal kennisplatform/centrum
2023: Kader natuurinclusief vaststellen

4. Infrastructuur

ACTIEPLANNEN

1. *Natuurinclusief in scope en opdrachtsverstrekking opnemen*
2. *Natuurinclusief opnemen in visie en beleid; actieplan is bestuurlijk vastgelegd en budget georganiseerd*
3. *Kennisontwikkeling delen t.b.v. infranatuur (belangrijk om kennis uit te wisselen met uitvoerders)*

Hoe ziet succes eruit?

Alle bermen, oevers, gebouwen en dijken natuurinclusief ingericht & beheerd; areaal-beheerder handelt naar principe van rentmeesterschap

Verantwoordelijken

Areaalbeheerders

Tijdljn

2022-2023: Kennisontwikkeling delen

Fotograaf: Annelien Nijland

5. Vrijetijdseconomie

ACTIEPLANNEN

1. *LANDSCHAP: recreatie neemt zitting in "bestuur" (alle lagen) voor natuur en landelijk gebied*
2. *GEbruiker: gedragsverandering consument (werken aan draagvlak & bewustwording)*
3. *ONDERNEMER: motiveer ondernemers om natuurinclusief te handelen*

Hoe ziet succes eruit?

Geen commissies zonder recreatiezetel; groen & blauwe vlag (inclusief educatie), bijdrage aan natuur

Verantwoordelijken

NBTC, landelijke taskforce natuurinclusief, natuur opname in actie agenda toerisme, provincies/DMO's, onderzoekinstanties, coalition of the willing

6. Domeinoverstijgend

ACTIEPLANNEN

1. We maken een gedeeld vergezicht; 'een stip op de horizon' en monitoring; water en bodem sturend
2. Dialogen voeren; continu werken aan draagvlak en commitment van alle partijen
3. Actief delen van kennis, ervaring, en geld tussen de verschillende domeinen

Hoe ziet succes eruit?

We weten waar de domeinen staan op de gekozen mijlpalen "Keuringsdienst van een natuurinclusieve samenleving" & we benutten bestaande netwerken en zorgen voor inclusie

Fotograaf: Annelien Nijland

7. Overheid

ACTIEPLANNEN

1. GOVERNANCE: community in stand houden & uitbreiden; Natuurcommissaris verkennen; investeringsprogramma's opzetten
2. NORMEREN: streefwaarde voor een natuurinclusieve samenleving; doorvertaling naar gebiedsaanpak
3. INSTRUMENTEN/KENNIS: informatie op orde en overzichtelijk; natuurinclusief onderwijs

Hoe ziet succes eruit?

Natuurinclusief inbedden in lopende processen; ondergrens en streefwaarde van natuurinclusief; publiekscampagne en handelingsperspectief; generatie-overstijgend werken

Verantwoordelijken

Rijk, provincies, gemeenten, ambassadeur, waterschappen

Hoe gaat de Agenda Natuurinclusief er nu uitzien?

Er is al een document in ontwikkeling waar alles omtrent de Agenda Natuurinclusief (informatieverzamelingen, eerdere processen, achtergrond informatie) al in staat en dit document wordt nu verrijkt door wat er tijdens deze Future Search is besproken. De Agenda Natuurinclusief bevat daarnaast een korte, scherpe notitie van wat we willen bereiken, en we hebben tot half mei om deze notitie voor te bereiden.

Vervolgstappen

De Agenda Natuurinclusief wordt gepresenteerd tijdens de Natuurtop op 17 juni 2022 op de Floriade. De Natuurtop staat dit jaar in teken van de Agenda Natuurinclusief.

Na afloop was er een sterke behoefte aan een centrale trekkersrol, een ambassadeur voor de Future Search van de Agenda Natuurinclusief. Deze persoon moet nog gekozen worden.

Alle ideeën die in de Future Search besproken zijn worden meegenomen in de besluitvorming

Wensen & ideeën van de deelnemers

- Ambassadeursgroep creëren die jaarlijks of half-jaarlijks bij elkaar komt om de Agenda Natuurinclusief en de uitkomsten van deze Future Search te bespreken en evalueren
- Iedereen komt terug met 'wat heb je zelf gedaan'
- In stand houden en versterken met de afwezige stem
- Ieder voor zichzelf 2-3 groeperingen bedenken; wie zou ik hier graag bij betrekken?
- Kleinere groepjes maken (eg. domeingroepen) die bij elkaar komen om voortgang te boeken
- We hebben nu domein-gidsen; het zou mooi zijn als we straks ook domein-trekkers hebben
- Alle communicatie en best practices met elkaar verbinden
- Contactgegevens van alle aanwezigen bij deze Future Search worden met elkaar gedeeld
- Nationale delta-congres: een nationaal natuurinclusief congres bouwen met elkaar
- De energie van de Future Search meenemen in ons dagelijks werk
- Niet vergeten dat het een mogelijkheid is om zo samen met elkaar te komen
- No-cases of slechte cases met elkaar delen - wat heeft niet gewerkt

Om momentum te behouden en opvolging te geven aan dit proces werd aangegeven dat een back-bone functie nuttig zou zijn. Vijf vrijwilligers gaven aan hier vorm aan te willen geven

De Future Search in één woord:

Fotograaf: Annelien Nijland

Voor meer informatie over de Agenda Natuurinclusief:

www.agendanatuurinclusief.nl